

Landsbygds- och infrastruktur-
departementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Landsbygds- och infrastrukturdepartementets promemoria Lättnader för företag vid tillämpningen av reglerna och kör- och vilotider och färdskrivare
LI2024/01419

Förvaltningsrätten konstaterar att förslaget om att varning i vissa fall ska kunna meddelas i stället för att sanktionsavgift förs på ger utrymme för en välkommen nyansering vid prövningen av uttag av sanktionsavgift, utöver vad som tidigare varit möjligt med stöd av bestämmelserna om befrielse. Såvitt gäller detta förslag samt andra förslag till ändringar i förordningen (2004:865) om kör- och vilotider samt färdskrivare, m.m. så har förvaltningsrätten utifrån de aspekter som domstolen har att beakta endast en synpunkt på utformningen av 12 §.

Som noteras i promemorian kan den föreslagna ändringen med avseende på möjligheten att meddela varning i stället för att ta ut sanktionsavgift förväntas medföra en viss ökning av antalet mål till förvaltningsrätten. Denna ökning torde främst gälla de fall där klaganden tidigare insett att en befrielse inte skulle kunna komma i fråga men där möjligen en varning nu kan ställas i utsikt. I andra riktningen verkar de kriterier som lagstiftaren ställer upp för när varning inte kan meddelas. Vidare måste, när det gäller antalet mål, beaktas att en del mål som tidigare överklagats försvinner, när klagandena låter sig nöja med en varning. Det är idag svårt att förutse hur den föreslagna ändringen kommer att påverka måltillströmningen. Den omständigheten att meddelande av varning kommer att ingå i prövningen medför sannolikt en beaktansvärd ökning av arbetsbördan, i varje fall till dess praxis har bildats på området.

Av uttalanden i promemorian så framgår att utgångspunkten är att, under vissa förhållanden, ska varning ska meddelas i stället för att sanktionsavgift (promemorian s. 20). En sådan utgångspunkt innebär en tämligen omfattande förändring i förhållningssättet till sanktionsavgifter som ett effektivt och avskräckande medel för att motverka överträdelser. Förändringen bör i sådant fall lämpligen avspeglas i en inledande bestämmelse där de olika sanktionerna varning samt uttag av sanktionsavgift redovisas motsvarande vad som gjorts i 5 kap. 1 § körkortslagen (1998:488).

När det därefter gäller i vilka fall varning ska meddelas så föreslås i 12 § att detta ska ske genom en negativ avgränsning mot situationer då varning *inte* ska kunna meddelas. Förvaltningsrätten har förståelse för svårigheterna att förutse de situationer där varning framstår som en tillräcklig sanktion. I brist på vägledning bedömer emellertid förvaltningsrätten att den föreslagna 12 § blir svårtillämpad. I sammanhanget är värt att notera att när det tidigare gjordes en ändring i kör- och vilotidsförordningen för att få till stånd en mer nyanserad bedömning i frågan om befrielse från sanktionsavgift, så valdes en teknik med exemplifiering av situationer som typiskt sett kunde leda till befrielse. En sådan lösning vore enligt förvaltningsrättens mening att föredra, eventuellt i kombination med ett andra stycke där omständigheter som utgör hinder för varning anges. Omständigheter som därvid särskilt skulle kunna utgöra grund för varning och sålunda beaktas när denna fråga prövas är t.ex.; om den avgiftsskyldige visat sig ha förebyggande arbete med avseende på aktuell överträdelse, överträdelserna förekommer i enstaka fall, omständigheterna kring en förarens överträdelse visar på att föraren försökt undvika att överträdelse skulle inträffa eller om överträdelserna berott på en svårbedömbart situation.

Förvaltningsrätten noterar vidare att de uttalanden som finns beträffande situationer som kan diskvalificera från varning i viss mån är motstridiga. Sålunda noteras (aa s. 21) att det förhållandet att ett stort antal överträdelser kan konstateras även vid en kontroll hos ett seriöst transportföretag inte bör utesluta att varning kan meddelas även i ett sådant fall. Samtidigt noteras att om antalet överträdelser utmärker sig så att det är fråga om en särskilt stor mängd överträdelser så ska varning inte kunna meddelas. Det vore önskvärt om denna fråga kunde beläggas ytterligare.

När det gäller utformningen av bestämmelsen i 12 § så konstaterar förvaltningsrätten följande (förvaltningsrätten har dock ingen särskild uppfattning i frågan – utöver att det säkert är önskvärt med förutsebarhet – men vill framhålla att lagrummet möjligen kunde formuleras tydligare).

Måhända kan utformningen av 12 § uppfattas som otydlig. Finns det andra fall än de fyra uppräknade, i vilka en varning inte bedöms tillräcklig? Om sådana fall saknas eller kan bortses från, kunde bestämmelsen förslagsvis ges följande lydelse.

Ett transportföretag ska meddelas varning i stället för sanktionsavgift utom i följande fall.

1. om företaget tidigare meddelats etc....

.....

En varning meddelas gemensamt för flera överträdelser.

Att en varning får meddelas gemensamt för flera överträdelser antyder att flera varningar kan meddelas i samma ärende, vilket sannolikt inte varit lagstiftarens avsikt. På samma sätt som en gemensam sanktionsavgift beslutas, torde den alternativa reaktionen varning meddelas endast gemensamt.

En varning meddelas gemensamt för flera överträdelser.

Om lagstiftaren vill öppna för en mera nyanserad tillämpning, kan de fyra fallen ges en fakultativ, exemplifierande status, med förebild i hur brottsbalken ofta hanterar försvårande omständigheter. I så fall kan *ska* i andra stycket bytas ut mot *bör*. Därefter kan domstolar skapa praxis.

Detta yttrande har beslutats av lagmannen Lennart Furufors efter föredragning av rådmannen Cecilia Nermark Torgils.

Lennart Furufors, lagman